

IZENA:

IDAZLANA

Egoera: Zure herriko euskara biziberritzeko taldean zaude, eta, krisi garai honetan gaude eta, udal diru laguntza erdira jaitsi da. Beti bezala lehentasunen artean ez dago euskara; zeuk hori onartezin jotzen duzu. Diru murrizketak ondorio tamalgarriak ekarriko dituen bezala, programazioa murriztu beharra: umeentzako, gazteentzako eta helduen egitaraua ezin aurrera eramanez. Euskararen presentzia ez da oso indartsua herrian, eta aisialdirako aukerak erdira murriztuta oso ilun ikusten duzu euskararen geroa herrian.

Egitekoa: Zeu euskara sustatzeko *euskara bizirik* taldekoa zara, eta erabaki horren kontra zaude; horregatik erabaki duzu iritziz artikulu bat idaztea herriko aldiizkarirako, xede izanik herritarrei udalen asmoen berri ematea, murrizketak izango dituen kalteaz ohartaraztea eta horiek arrazoitzea, dirua banatzeko orduan euskara lehenestea duen garrantzia azpimarratzea eta euskararen erabilera indartzeko politika eraginkorren premia azpimarratzea.

Egitekoa: Euskara bizirik taldearen partaide izanik, taldearen izenean idatzi gutuna Herriko Kultura zinegotziari, xede izanik murrizketen aurrean duzun jarrera argitzea, murrizketak izango dituen kalteaz ohartaraztea eta horiek arrazoitzea, dirua banatzeko orduan euskara lehenestea duen garrantzia azpimarratzea eta euskararen erabilera indartzeko politika eraginkorren premia azpimarratzea.

Euskara bizirik!

1. gaia

Interneten erosi

“Interneten bidezko merkataritza nabarmen goratu da azkenaldian; kasurako, konektatutako biztanleen %69k erosketaren bat egin du azken hiru hilabeteotan.”

Aurreko albistea kontuan hartuta, egunkari bateko gehigarrian argitaratzeko artikulua idatzi behar duzu.

Idatzi horretan, Internet bidezko erosketen **alde onak eta alde txarrak** azaldu behar dituzu eta erosketa egokia bideratzeko **aholkuak eman**.

Gutxienez, **300 hitz** idatzi behar dituzu.

Iritzia emateko eta gaia garatzeko, ondoko puntu hauek ere erabil ditzakezu:

- Internet merkataritzan iraultza eragiteko prest.
- Gaur egun, 1.100 milioi pertsonak baino gehiagok nabigatzen dute Interneten.
- Zer eros daiteke?
- Etorkizunean nola jokatuko dugu?

1. gaia

Kirola eta azpiegiturak

“Buesa Arena zabaldu berriak 15.500 ikusle hartzen ditu, aurrekoak baino ia 6.000 gehiago. San Mames Barriak 53.000 eserleku izango ditu, 150 milioi euro inguruko aurrekontua izango du eta 2015. urterako amaituta egotea espero da. Anoeta berritua 55. milioi kostatuko litzateke eta 40.000 ikuslerentzako tokia izango luke lau urte barru.”

Egitekoa:

Euskaltegian **eztabaida izan duzue**, ea eraikinok **beharrezkoak diren ala ez**, eta irakasleak euskaltegiko aldizkarirako **artikulu** bana idazteko eskatu dizue.

Bertan, zure **iritzia** adierazteaz gain, behar beste **argudio** eman behar dituzu, zure moduan pentsatzen ez duten ikaskideak **konbentzitu** nahian.

Gaia garatzeko iritzi-askatasuna duzu, baina, beti ere, jokatu begirunez.

Gutxienez, **300 hitz** idatzi behar dituzu.

Iritzia emateko eta gaia garatzeko, **nahi izanez gero**, ondoko puntu hauek erabil ditzakezu:

- Buesa Arena, San Mames Barria, Anoeta berritua... Beharrezkoak dira?
- Garai egokia al da halakoetarako?
- Diru publikoa ala pribatua erabili behar litzateke?
- Kirolaz gain, bestelako ekitaldirik aurreikusten da?
- Eliteko kirola bultzatu ala kirol-zaletasuna sustatu?
- Gastua ala inbertsioa ote?

2. gaia

Atzerrian ikasi

“Atzerrian ikasteko beka-programei esker (Erasmus, Leonardo...) ikasleek Europako beste unibertsitate batzuetan ikasteko aukera dute. Helburua kalitatezko hezkuntza garatzea, ikasleen mugikortasuna bultzatzea, eta Europako hezkuntza-sistemei buruzko informazioa eta esperientziak trukatzeko da, besteak beste”.

Egitekoa:

Institutuan zurekin ibili zen **adiskide bat zalantzan dago** karrerako hurrengo ikasturtea atzerrian ala bertan egin.

Demagun, zu zeu aurreko ikasturtean atzerrian ikasten ibilia zarela eta **erabakia hartzeko laguntza eskatu dizula**.

Idatzi **eskutitza** adiskideari eta **azaldu** nola ikusten duzun gaia, erabakia hartzeko orduan zer izan behar duen kontuan eta zein den zure **aholkua**.

Gutxienez, **300 hitz** idatzi behar dituzu.

Iritzia emateko eta gaia garatzeko, **nahi izanez gero**, ondoko puntu hauek erabil ditzakezu:

- Atzerrian egotea bakarrik egotea da, onerako eta txarrerako.
- Ikasketetarako eta harremanetarako, hizkuntza hasieran muga, baina gero...
- Unibertsitate berria, ikasteko modu berria.
- Beka eta dirulaguntzak bai, baina etxetik ikastea baino garestiagoa.
- Lagun berriak han, betiko lagunak hemen...
- Ikasketak amaitu ondoren lanerako aukera ere bertan?

3. maila (C1) | Idazmen-proba

Ariketa	Puntuazioa, gutxienez	Puntuazioa, gehienez	Denbora
Idazlana	15	30	90 min

Egitekoa

Jarraian proposatzen zaizkizun bi gaietako **bat** aukeratu behar duzu, eta ondoren, eskatzen zaizuna kontuan hartuz, idazmen-proba egin.

Oharrak:

- Idazteko boligrafoa erabili.
- Garbi idatzi eta saiatu letra argia egiten.
- Gogoratu gutxieneko hitz kopurua bete behar duzula. **Gutxienez, 300 hitz idatzi behar dituzu.**
- Idazlana egiteko **90 minutu dituzu.**

3. mailarako helburuak kontuan hartuta, idazlana zuzentzeko irizpideak:

Egokitasuna

Eskatutako gai, solaskide eta xedearen araberrako lotura. Solaskideen harreman-motari eta xedeari dagokion tonua. Lexikoaren modalizazioa.

Koherentzia

Idea nagusien eta lagungarrien hari logikoa. Diskurtsoaren egitura, garapena eta hurrenkera logikoa. Ideien osotasuna.

Kohesioa

Esaldi, paragrafo eta testu osoa elkarlotzeko testu-antolatzaileen erabilera eraginkorra. Puntuazio-sistema. Kohesio-mekanismoen erabilera: anafarak, ordezkapenak, elipsiak.

Aberastasuna

Hizkuntz baliabideen ugaritasuna eta barietatea. Esaldi landuen eta horien baliokideen erabilera. Ordezkapen lexikalen erabilera.

Zuzentasuna

Gramatika-arauak: ortografia, deklinabidea, aditza, morfologia, sintaxia... Gaiari loturiko lexikoa.

Aukeratu proposatzen diren bi gai hauetatik **bat**:

1. gaia: Udan ere euskara ikasi

Egoera:

Euskaltegiko ikasle batzuek udan euskara ikasten jarraitu nahi duzue, eta horretarako ikastaroa antolatu nahian zabiltzate. Jada erabakiak dituzue hainbat xehetasun: noiz eta zertarako egin nahiko zenuketen ikastaroa, nolako eskolaz kanpoko ekintzak egin nahiko zenituzketen... Ikastegia ere hautatu duzue: *Auskalonon* barnetegira joango zarete. Ikastaroaren nondik norakoak zehazteko, barnetegiko zuzendariari gutuna idaztea erabaki duzue.

Eginkizuna:

Ikaskideen izenean, idatzi **gutuna** *Auskalonon* barnetegiko **zuzendariari**, xede izanik **azaltzea** zergatik hautatu duzuen *Auskalonon* barnetegia, **ikastaldearen** ezaugarrien eta helburuen **berri ematea**, ikastaroaren antolaketari eta eskolaz kanpoko ekintzei buruzko **propoamenak egitea** eta ordainketaren inguruko **informazioa eskatzea**.

Lagungarriak:

- Ikasleen ibilbidea: non ikasi duten, zergatik...
- Helburua: sakontzea, mintzapraktika egitea, azterketaren bat prestatzea, seme-alabekin eta lagunekin hitz egitea...
- Ikastaroaren iraupena, ordutegia, atsedenerako egunak...
- Inguru euskalduna, herri txikia/handia, barnealdean/kostaldean...
- Azpiegiturak: nolako eta zenbatentzako logelak, teknologia-baliabideak, liburutegia...
- Diru-laguntzak, bekak, ordaintzeko moduak (dena batera, epeka...), beherapenak...

2. gaia: Barraskiloak martxan

“Fast food” edo janari lasterra eguneroko bizimoduan zein sustraitua dagoen ikusita, 1986an Carlo Petrini kazetari italiarrak haren kontrako mugimendua abiarazi zuen: “slow food”, alegia, astiro jatea. Janari lasterreko kateek hedatu nahi duten zapoarearen estandarizazioaren kontra, mugimendu honen helburua da tokian tokiko elikagaien ekoizpen tradizionala babestea, ahanztitako zapo-reak berreskuratzea eta otorduak patxadaz eta atsegin hartuz egitearen kontzientzia zabaltzea.

Eginkizuna:

Slow food mugimenduaren zenbait jarraitzailek elkarteak sortu duzue herrian. Izena ere jarri diozue, aski adierazgarria: **Barraskiloak martxan**. **Elkarteko partaidea** zara, eta **herri-aldizkarian iritzi-artikulua** idaztea erabaki duzu, xede izanik jateko ohitura berriek eta janari lasterreak eragin ditzaketen **kalteez ohartaraztea**, otorduak egiteko denbora hartzearen **garrantzia nabarmentzea** eta herri-tarren artean bertoko produktu naturalen kontsumoa eta euskal sukaldaritza **sustatzea**.

Lagungarriak:

- Janari lasterraren globalizazioa: McDonald's, Burger King, Telepizza...
- Jana eskatu eta berehala irentsi, autotik irten gabe, zerez egina dagoen jakin gabe, ordutegirik gabe, lagunik gabe...
- Koipe eta kolesterol gehiegi, kaloria gehiegi, digestio nekezak, gehigarri ugari...
- Elikagaiekin atsegin hartzea, elikatze hutsa baino gehiago.
- Elikadura ere herri eta kultura baten erakusgarri.

**Zirriborroetarako orria
(orri hau ez da zuzenduko)**

HADE

Helduen Alfabetatze eta Berreuskalduntzerako Erakundea

3. maila (C1) | Idazmen-proba

Ariketa	Puntuazioa, gutxienez	Puntuazioa, gehienez	Denbora
Idazlana	15	30	90 min

2013ko bigarren deialdia

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

Aukeratu proposatzen diren bi gai hauetatik bat:

1. gaia:

Gazteon etxea, auzolanez eraikitzen

Egoera

Duela zenbait urte herriko gazteok bertan behera utzitako eraikin zahar bat okupatu, eta gaztetxe bihurtu zenuten. Gazteei aisialdia emateko eredu alternatiboa eskaini nahian, urte askoan makina bat kultura-jarduera antolatu dituzue bertan. Hala ere, duela gutxi jakin duzue Udalak eraikina eraisteko asmoa duela, eta, hortaz, herriko gazteok gaztetxerik gabe geratuko zaretela.

Eginkizuna

Gaztetxeko kidea zara, eta biziki haserrarazi zaitu Udalaren asmoak. Hori dela eta, **Kultura, Kirol eta Gazteria zinegotziari gutuna** idaztea erabaki duzu, **xede** izanik gaztetxean antolatutako

jardueren arrazoiak ematea, Udalak gazteentzako aisialdi-eskaintzarik ez duela **salatu eta argudioak ematea** gaztetxearen egitasmoari eutsi diezaioaten.

Lagungarriak

- Gaztetxea, kale-zurrutaren eta merkataritza-guneen alternatiba.
- Gazteek elkar ezagutzeko eta elkarlanean aritzeko gune aproposa.
- Gazteek, euren aisialdia antolatzeko eskubidea. Autoantolaketa-erako eskubidea.
- Jarduerak: kontzertuak, antzerki- eta dantza-tailerrak, hitzaldiak, bertsolariak, bigarren eskuko liburuez osaturiko liburutegia, herri-bazkariak...

2. gaia:

Lan berdinari, soldata berdina

Egoera:

Gizonek adina kobratzeko, urtean 418 egunez lan egin beharko omen lukete emakumeek. Desoreka horrek sexuaren arabeko lan-banaketa du jatorria. Eta kontratuetan zein lan-itunetan ezarritako baldintzetan ez ezik, enpresetako kultura informalean eta estereotipoetan ere du bere isla. Lan-arloan, emakumeen eta gizonen arteko alde horrek diskriminazioa adierazten du eta ez da justizia-kontua soilik, auzi ekonomikoa ere bada: andreak diru-sarrera txikiagoak dituzte, batez beste, merkatuaren ezaugarrien ondorioz.

(Berria, 2012/11/16 moldatua)

Eginkizuna

Bete-bete sinesten duzu berdintasunean eta, hori dela eta, **Emakunde** aldizkarian iritzi-artikulu idaztea erabaki duzu, **xede** izanik emakumeek lan-munduan jasaten duten diskriminazioaren eragileak zein diren

azaltzea, andrazko askok jasaten dituzten bidegabekeriak **salatzea** eta **erakunde publiko nahiz enpresa pribatuei eskatzea/exijitzea** berdintasunaren aldeko neurriak har ditzatela.

Lagungarriak

- Kopuruz emakumezkoak nagusi diren sektoreetan, soldata baxuagoak.
- Hezkuntzatik hasita, ikasketa desberdinak egitera bultzatzea daitezke neskak eta mutilak eta, ondorioz, gizonentzako lanbideak eta emakumeentzako lanbideak ere sortzen dira.
- Bi aldagai garrantzitsu: lanaldia –partziala nagusi da emakumeen artean–, eta kategoria –goi karguetan andre gutxiago–.
- Bizitza pribatua eta lana bateratzeko neurriak gehienbat emakumeek erabiltzen dituzte.
- Esparru pribatuan, erakunde handietan, eta multinazionalen, desoreka handiagoak.

Egitekoa

Jarraian, artikulua edo eskutitza idazteko proposatzen zaizkizun bi gaietako **bat** aukeratu behar duzu (kontuan hartu zer eskatzen den).

Oharrak:

- Idazteko boligrafoa erabili.
- Garbi idatzi eta saiatu letra argia egiten.
- Gogoratu gutxieneko hitz kopurua bete behar duzula. **Gutxienez, 300 hitz idatzi behar dituzu.** Idazlana egiteko **90 minutu dituzu.**

3. mailarako helburuak kontuan hartuta, idazlana zuzentzeko irizpideak:

Egokitasuna

Eskatutako gai, solaskide eta xedearen arabeko lotura. Solaskideen harreman-motari eta xedeari dagokion tonua. Lexikoaren modalizazioa.

Koherentzia

Idea nagusien eta lagungarrien hari logikoa. Diskurtsoaren egitura, garapena eta hurrenkera logikoa. Ideien osotasuna.

Kohesioa

Esaldi, paragrafo eta testu osoa elkarlotzeko testu-antolatzaileen erabilera eraginkorra. Puntuazio-sistema. Kohesio-mekanismoen erabilera: anaforak, ordezkapenak, elipsiak.

Aberastasuna

Hizkuntz baliabideen ugaritasuna eta barietatea. Esaldi landuen eta horien baliokideen erabilera. Ordezkapen lexikalen erabilera.

Zuzentasuna

Gramatika-arauak: ortografia, deklinabidea, aditza, morfologia, sintaxia... Gaiari loturiko lexikoa.

Zirriborroetarako orria
(Orri hau ez da zuzenduko)

Aukeratu proposatzen diren bi gai hauetatik **bat**:

1. gaia:

Zorrak etorkizuna bahituta. STOP kaleratzeak

Egitekoa:

Azkenaldian etxe-kaleratzeak hizpide dira gure gizartean. Gaiak biziki kezkatzen zaitu. Izan ere, **gaztea** zara, **ez duzu lan finkorik**, eta oraindik urte asko geratzen zaizkizu etxebizitza erosteko eskatu zenuen mailegua ordaintzeko. **Beldur zara** halako batean langabezian geratu eta ez ote zaituzten zeu ere **kale gorrian utziko**.

Hori dela eta, **herriko aldizkarian iritzi-artikulua** argitaratzea erabaki duzu, **xede** izanik egoera honetara **zergatik** heldu garen **azaltzea**, errudunak **salatzea** eta **agintariei konponbideak eskatzea**.

Lagungarriak:

- Etxe-kaleratzeak: Espainiako legeak gehiegizko klausulak?
- Etxea ez galtzeko baldintza zorrotzak. Jada galdu dutenentzat, babesik ez.
- Stop Kaleratzeak elkarteak: "Dekretuak oso jende gutxiri eragingo dio."
- Euskal Herriko zenbait kutxak eta bankuk etxe-kaleratzeak eten omen dituzte.
- Zenbait lagunek beren buruaz beste egin dute.
- Epaileek eta hainbat funtzionariok ere atzera egin dute.

2. gaia:

Biluzik egotea, janzteko beste era bat

Egoera:

Kostaldeko herri batean bizi zara. Bi hondartza daude: bata herrigunean bertan kokatua; bestea, kanpoaldean. Lehenengoa ohiko hondartza da; kanpoaldean dagoena, berriz, hondartza nudista. Inoiz ez da arazorik izan nudisten eta nudista ez direnen artean, harik eta Udalak jakinarazi duen arte kanpoaldeko hondartzan nudismoa egitea debekatuko duela. Hondartza inguruan etxebizitzak egingo dituzte, eta, alkatearen esanetan, ez da itxura horietatik hurbil dagoen hondartzan jendea biluzik egotea.

Egitekoa:

Nudista/naturista zara, eta biziki **haserrarazi** zaitu Udalaren asmoak. Hori dela eta, **alkateari gutuna** idaztea erabaki

duzu, **xede** izanik nudistek hondartzan biluzik egoteko duten **eskubidea defendatzea** eta alkateari **debekua bertan behera uzteko eskatzea**.

Lagungarriak:

- Naturismoaren helburua: naturarekin bat eginda bizitzea.
- Eguzkia biluzik hartzea osasunerako ona, eroso...
- Biluztasunak eragindako "lotsa" sentimendu kulturala, ez naturala.
- Askok nudismoa sexuarekin lotu arren, zerikusirik ez.
- Aniztasuna eta ezberdinatasuna onartu, ingurumenarekiko errespetua bultzatu...
- Hondartza nudista gutxi, urrun, egoera eskasean, zerbitzurik gabe...

